

LIETUVOS
POLITINIŲ
KALINIŲ IR
TREMINIŲ SĄJUNGOS
SAVAITRAŠTIS

TREMINIUS

2003 m. kovo 20 d.

Nr. 12 (541)

Eina nuo 1988 m. spalio 28 d.

Paminėti Kovo 11-osios Šaulių sąjungos Kauno įgulos kariai uoliai, su šventiška nuotaika rinkosi į šv. Mišias. Jas Šv. Arkangelo Mykolo (Igulos) bažnyčioje aukojo Kauno aps. kariuomenės kapelionas Tomas Karklys. Šv. Mišių metu giedojo Šaulių sąjungos vyrų choras "Perkūnas", vadovaujamas nusipelnusio vadovo Romaldo Misiukevičiaus.

Po iškilmingų šv. Mišių visi dalyviai rinkosi miesto Vytauto Didžiojo karo muziejaus sodelyje. Iškilmingai buvo iškelta Trispalvė. Miesto vadovai ir svečiai padėjo gėlių vainikus prie Nežinomo kario kapo. Jaunimas leido taikos balandžius. Meninė programa ir pavasario saulė sušildė miestiečių širdis.

Izidorius MITKUS

Autoriaus nuotr.

Šventėme Nepriklausomybės dieną

Sutartinai skambėjo vyrų choro "Perkūnas" giesmės

Aktualijos

■ Prieš trejus metus, 2000-ųjų kovo 19 d., buvo išrinktos dabartinės kadencijos savivaldybių tarybos. Jos netrukus perduos savo įgaliojimus naujoms vietinės valdžios taryboms. Lietuvos savivaldybių asociacijos prezidento B. Ropės žodžiais, maždaug 30 iš 60 merų liks savo pareigose.

■ Statistikos departamento gyventojų užimtumo tyrimo duomenimis, 2002 m., palyginus su 2001 m., šalyje nedarbo lygis per metus sumažėjo nuo 17,4 iki 13,8 proc.

■ Finansų ministerijoje pasirašyti finansiniai memorandumai dėl Europos Sąjungos ISPA programos paramos dar trims Lietuvos regionuose vykdomiems aplinkosaugos projektams. Bendra jų vertė - 24,3 mln. eurų.

■ Kauno arkivyskupijos kurija prašo neklaidinti visuomenės ir pareiškia, jog nei Kauno, nei kitoje Lietuvos vyskupijoje klausimas dėl algų mokėjimo kunigams nesvarstytas.

■ Lietuvos liberalų sąjungos valdyba nutarė siūlyti į kuriamos jungtinės - liberalų, centristų ir modernių krikščionių demokratų - partijos pirmininko postą Vilniaus merą A. Zuoką. Apžvalgininkai tokį liberalų sprendimą vertina kaip smūgį dabartiniam liberalų sąjungos pirmininkui E. Gentvilui.

Naujasis partijos pirmininkas bus renkamas gegužės 31 d. jungtiniame suvažiavime.

■ Įkvėpti Seimo Švietimo, mokslo ir kultūros komiteto pirmininko, aktyvaus NATO priešininko ir Sadamo Huseino gynėjo R. Pavilionio, grupelė "jaunųjų pacifistų" surengė nesankcionuotą piketą prie uostamiesčio karinių jūrų pajėgų būstinės.

Akcijos organizatoriai - M. Andrijanovas ir S. Kovaliovas - ją paaštrino "skambiu" šūkiu: "Jaunimas - prieš karą Irake".

■ Rusijos moksleivių pavasario atostogų metu Lietuva 10 dienų sušvelnino Rusijos piliečių tranzito geležinkelio per Lietuvą tvarką.

■ Pirmajame išėvijos lietuvių grožio konkurse "Mis Niujorkas-Lietuva 2003" gražiausia niujorkiete lietuviute pripažinta septyniolikmetė Eglė Jokubauskytė. Ji į Ameriką iš Kauno atvyko vos prieš ketelį mėnesių. Teisę besirengiančios šiam mieste studijuoti kaunietės hobi - dailius čiuožimas ir biliardas.

Padėtas galutinis taškas

Po trylikos Nepriklausomybės metų 2003 03 04 LR Konstitucinis Teismas išsprendė ginčą tarp namų savininkų ir nuomininkų. KT savo nutartyje nurodė, kad nuomininkai negali prieš savininkų valią privatizuoti butų, jų dalių, kuriuose jie gyvena. O namų savininkai neturi teisės iškeldinti nuomininkų. Nuomininkai nebus keldinami, kol jiems miestų, rajonų savivaldybės neįvykdys valstybės garantijų, t.y. aprūpins analogiškais gyvenamosiomis patalpomis (išskyrus atvejus, numatytus Civiliniame Kodekse).

Miestų, rajonų savivaldybės privalo sudaryti su namų savininkais ir nuomininkais nuomos sutartis. Nuomininkai privalo mokėti nuomą už eksploatuojamus butus, o savivaldybės privalo mokėti savininkams nuomą, remontuoti ir prižiūrėti namus, kol juose gyvena nuomininkai.

LR Seimas ir LR Vyriausybė, remiantis 2003 03 04 KT nutartimi, privalo numatyti biudžete lėšas nuosavybės atkūrimui bei nuomininkų aprūpinimo gyvenamosiomis patalpomis numatytos programos įgyvendinimui.

Tiek savininkai, tiek nuomininkai, miestų, rajonų savivaldybės ir apskritys privalo reikalauti, kad Vyriausybė besąlygiškai nevilkinant vykdytų LR KT nutarties įgyvendinimą, nebūtų pažeidžiamos nuomininkų ir savininkų teisės.

Po šios KT nutarties pagaliau turi baigtis nuomininkų ir savininkų kiršinimo epopėja.

Kviečiame nuomininkus ir savininkus būti tolerantiškus sprendžiant šį nelengvą klausimą.

Lietuvos namų ir žemės sklypų savininkų sąjungos pirm.
Mykolas VITKAUSKAS

Valdančioji koalicija neleido opozicijai šeimininkauti Seime

Praėjusią savaitę Seime vyko itin įdomus ir pirmą kartą per šią kadenciją vykęs mėginimas pareikšti nepasitikėjimą Seimo komiteto vadovu. Opozicija pateikė Seimo nutarimą, kuriuo ketinta iš Seimo Švietimo, mokslo ir kultūros komiteto pirmininko pareigų atstatyti profesorių Rolandą Pavilionį.

Konservatorius Andrius Kubilius suformulavo tris pagrindinius motyvus, kodėl reiktų R. Pavilionį "atpalaiduoti nuo atsakomybės už komiteto darbą" ir leisti jam veikti individualiai, neapsunkintam atsakomybės ir neapsunkinant Seimo narių atsakomybe už jo veiklą.

Pirma, komiteto pirmininkas nesupranta savo ir komiteto misijos mokslo, švietimo ir kultūros srityse. Kur pirmininkas aktyviau įsikišo, sukėlė sumaištį, sugriovė veikiančias institucijas. Dėl to valstybė bei visa mokslo ir švietimo sistema patiria nuostolių.

"Keletas pavyzdžių. Aukštasis mokslas: iniciaty-

vos pakeisti finansavimo tvarką, be sumaišties ir nuostolių universitetams, nieko daugiau nedavė. Sugebėjimo rasti konsensuą taip ir nepastebėjome. Vidurinis išsilavinimas: perspektyvos taip pat miglotos, ypač po išpuolių prieš gimnazijas. Nacionalinis radijas ir televizija: mėgiamas R. Pavilionio arkliukas. Jeigu kalbėtume apie jo misiją LRT, tai ji jau beveik pasiekta - sugriautas valdymas ir politiškai ši institucija beveik užimta. Ir visa tai prieš artėjantį referendumą dėl Europos Sąjungos. Neminėsiu tokių smulkių dalykų kaip Frankfurto mugė ar enciklopedijos leidimas, prie kurių kiekvienas R. Pavilionio prisilietimas buvo destruktivus, griauantis kitų žmonių darbą ir pasiektus rezultatus", - sakė Seime A. Kubilius.

Antroji sritis - komiteto pirmininko veikla Lietuvos užsienio politikos frontuose. Tereikia prisiminti vien jo iniciatyvas prieš Lietuvos (keliamo į 2 psl.)

Kovo 26 d. 14 val. kviečiame į Kauno mst. savivaldybės didžiąją salę (I aukšte) - į Lietuvos namų ir žemės sklypų savininkų sąjungos išplėstinę konferenciją. Bus aptarti nuosavybės grąžinimo klausimai po 2003 03 04 LR Konstitucinio Teismo nutarimo.

Konferencijoje dalyvaus Kauno mst. savivaldybės vadovai, įvairių skyrių specialistai, LR Vyriausybės atstovai Kauno aps., LR Vyriausybės atsakingi darbuotojai ir LR Seimo nariai.

Kviečiame aktyviai dalyvauti namų ir žemės sklypų savininkus, buvusius politinius kalinius, treminius.

LPKTS valdyba

Jūratė MARCINKEVIČIENĖ

Derybos su TS (LK) dėl tolesnio bendradarbiavimo

Kovo 14 d. Kaune įvyko LPKTS politinės tarybos bei TS (LK) prezidiumo narių R.Juknevičienės, A.Kubiliaus, A.Stasiškio posėdis, kuriame buvo svarstomos tolesnės TS (LK) ir LPKTS glaudesnio bendradarbiavimo perspektyvos

Ruošdamiesi šiam susitikimui Sąjungos sudarytos darbo grupės nariai (Č.Dirkė, J.Marcinkevičienė, R.Paplauskas) peržiūrėjo 2001 12 07 TS (LK) ir LPKTS susitarimą ir kaip jis buvo vykdomas. Konstatuota, kad rinkimuose į savivaldybių tarybas 2002 m. gruodžio 22 d. tiek TS (LK), tiek LPKTS vadovybė ir skyriai nepakankamai vykdė šį susitarimą, dėl to buvo prarasta vietų savivaldoje. R.Paplauskas pristatė darbo grupės pasiūlymus pastoviam TS (LK) ir LPKTS bendradarbiavimui: pakoreguoti ir naujai patvirtinti TS (LK) ir LPKTS 2001 m. susitarimą, rengti bendrus TS (LK) prezidiumo ir LPKTS politinės tarybos posėdžius, bendrus tarybos posėdžius, skyrių susirinkimus, dalyvauti vieni kitų renginiuose ir akcijose. Artimiausias bendradarbiavimo uždavinys: sutelkti bendras TS (LK) ir LPKTS skyrių jėgas referendumui gegužės 10-11 d. dėl stojimo į ES, kartu dalyvauti šių metų birželio mėn. Seimo rinkimuose 7 vienmandatėse apygardose. Rinkimų štabai dirba kartu.

Derybos turi būti tęsiamos siekiant abi šalis tenkinančio glaudesnio bendradarbiavimo ir galutinio tikslo – vieningos lygiaverčių partnerių sąjungos įkūrimo.

TS (LK) pirmininko pavaduotojas A.Kubilius pažymėjo, kad žiūrint į ateitį susitarimo tarp TS (LK) ir LPKTS neužtenka, reikia ieškoti glaudesnio bendradarbiavimo. Reikia aktyvinti tarybų, skyrių bendradarbiavimą. TS (LK) ir LPKTS bendradarbiavimas turi stiprėti nuosekliai augančia kryptimi.

TS (LK) darbo grupė pateikė naujo susitarimo su LPKTS projektą, kuriame nurodė derybų su LPKTS ilgalaikį tikslą: vieninga politinė veikla vieningoje organizacijoje.

Seimo narė Rasa Juknevičienė kalbėjo, kad po dvejų metų (ir jau dabar) aiškėja iššūkiai ir mūsų konkurencija su kitomis politinėmis jėgomis:

LDP (R.Pakso) partija, kuri pretenduos į dešinę pusę ir kurs politinę jėgą su konservatyviomis idėjomis, besijungiančiais liberalais, LCS ir LMKD ir kt. Ateinant į visiškai naują erdvę, kur akivaizdžiai formuojasi trys jėgos su socialdemokratais, liberalais ir dešiniomis jėgomis, rūpi, kas bus dešinioji jėga. Mes jaučiame didelę atsakomybę ir manome, kad TS (LK) – tai politinė jėga, kuri galėtų būti pamatu, parodysiančiu jėgą prieš liberalus ir socialdemokratus Seimo rinkimuose.

Seimo narys A.Stasiškis atkreipė dėmesį, kad TS (LK) ir LPKTS ideologijoje yra iš esmės tos pačios vertybės, bet yra akcentų skirtumų: LPKTS į pirmą vietą iškelia patriotizmą, lietuviybę, istorinės atminties, teisingumo problemas. Jos yra ir TS (LK) programoje, bet kitoje plotmėje. TS (LK) kasdieninėje veikloje dominuoja pragmatizmas, šiuolaikinės modernios diplomatijos bei politinio veikimo būdai, tarptautinės veiklos aspektai ir kt. Tai nėra prieštaringi dalykai, bet prašosi sudedami į vieną vietą, kad papildytų vieni kitus. Reikia, kad žmonės pamatytų politinę jėgą – neišsiblaškiusią ir vieningą.

Sąjungos vardu pasisakė politinės tarybos nariai: V.Bliznikas, A.Lukša, A.Šimulis, I.Vasiliauskis; darbo grupės nariai: Č.Dirkė, J.Marcinkevičienė, R.Paplauskas; skyrių atstovai: V.Raibikis (Marijampolė), I.Vilčinskienė (Kaunas). Visi pasisakė už būtiną TS (LK) ir LPKTS bendradarbiavimo stiprinimą, jų suartėjimą siekiant bendro tikslo – vieningos politinės organizacijos įkūrimo. Būtina žinoti konkrečias nuomones skyrių lygmeniu, prieš tai suformulavus jiems konkrečius klausimus. Taip pat darbo grupė turi vadovautis tarybos konferencijos (2003 02 22) išreikšta nuomone.

P.Jakučionis apibendrino šio susitarimo galutinį tikslą – vieningos politinės organizacijos įkūrimą (nustatant laiko ir formas). Nutarta: sujungti TS (LK) ir LPKTS darbo grupių siūlymus į vieną dokumentą, perduoti svarstyti derybų darbo grupėms ir joms pritarus – skyriams. Skyrių nuomones, derybų eigą ir rezultatus vertins tarybos konferencija.

Dėl nepasitikėjimo R. Pavilioniu

Laisvės šaukliai neleido savo partijų nariams dalyvauti slaptame, tai yra laisvame balsavime. Taip Seimo kairioji dauguma paliko R. Pavilionį toliau vadovauti Seimo Mokslo, kultūros ir švietimo komitetui. Balsavimo būdu remiančių R. Pavilionį buvo tik 6 Seimo nariai (iš 141). Manančių, kad R. Pavilionis nėra geriausias iš galimų komiteto vadovų, buvo kur kas daugiau, bet to nepakako, kad Seimas imtųsi ieškoti geresnio. Ga-

lų gale, kairei geriausias.

Debatuose šiuo klausimu kartojo viena keista pažiūra – neva charakteris vadovui nesvarbu. Pasaulyje taip negalvojama, ir mes taip nemanome. Agresyvi saviraiška ir visų kultūros bei švietimo institucijų puldinėjimas iš eilės nėra mokslo žmonių telkimas Lietuvos naudai ir žmonių gerovei.

Tėvynės sąjungos – Lietuvos konservatorių frakcijos vardu
Andrius KUBILIUS

LGGRTC naujienos

■ LR valstybės paramos žuvusių pasipriešinimo 1940-1990 metų okupacijoms dalyvių šeimoms įstatymas (1998-10-06 Nr.VIII-871) nustato, kad vienkartinės pašalpos Vyriausybės nustatyta tvarka mokamos iš valstybės biudžeto iki 2003 m. gruodžio 31 d.

LGGRT centras primena, kad minėta vienkartinė pašalpa išmokama karių savanorių, žuvusių kovos lauke ar suėmimo metu, nužudytų ar mirusių tardymo metu iki teismo nuosprendžio įsiteisėjimo, nuteistų mirties bausme ir kuriems bausmė įvykdyta ar mirusių įkalinimo metu, ir laisvės kovų dalyvių, žuvusių suėmimo metu, nužudytų ar mirusių tardymo metu iki teismo nuosprendžio įsiteisėjimo arba nuteistų mirties bausme ir kuriems bausmė įvykdyta, nužudytų ar mirusių įkalinimo metu po teismo nuosprendžio įsiteisėjimo, šeimų nariams.

LGGRT centras ragina kovos lauke ar suėmimo metu žuvusių, įkalinimo metu nužudytų ir mirusių 1941 m. birželio mėn. sukilimo dalyvių, Vietinės ir Tėvynės apsaugos rinktinių karių, Lietuvos partizanų, jų ryšininkų ir rėmėjų, pagrindinių organizacijų narių šeimų narius kuo greičiau pateikti prašymus dėl kario savanorio ar laisvės kovų dalyvio teisinio statuso pripažinimo po mirties.

Prašymus ir kitus dokumentus pateikti adresu: Gedimino g. 40, 103 kab. Tel. (8-5) 2314157.

■ Valstybinis Vilniaus Gaono žydų muziejus, LGGRTC ir Vilniaus Jidiš institutas pasirašė bendradarbiavimo sutartį, kuria įsipareigojo vykdyti bendrus judaikos, genocido ir holokausto tyrimo sričių projektus, rengti bendras konferencijas bei seminarus, taip pat keistis informacija apie atliekamus tyrimus bei projektus, ypač švietimo srities.

■ LGGRT centro Memorialinis departamentas vykdydamas programą "Pokario istorija jaunimui" kartu su Krašto apsaugos ministerija (KAM) bei Švietimo ir mokslo ministerija (ŠMM) kiekvienais metais organizuoja konkursą "Lietuvos kovų už laisvę, kariuomenės bei netekusių istorija". Tai – vyresniųjų klasių moksleiviams skirtas renginys, kurį sudaro dvi dalys: istorinis ar literatūrinis rašinys bei viktorina. Rašinio konkursą organizuoja LGGRTC ir ŠMM, o viktoriną – KAM kartu su ŠMM.

Konkursas vyko trimis etapais. Trečiasis – finalinis etapas vyko kovo 7-8 d. Kauno įgulos karininkų ramovėje. Kovo 8 d. nuo 10 val. vyko trečio etapo finalinis turas, o 12.30 val. – apdovanojimų ceremonija. Jos metu paskelbti ir rašinio konkurso, ir viktorinos nugalėtojai.

Pagal 2003 03 03 vertinimo komisijos protokolą moksleivių rašinių konkurso nugalėtojai yra šie:

Už istorijos rašinius:

1 vieta – Kauno Martyno Mažvydo vid. m-la. "Žmogaus likimas Lietuvos istorijos sukuriuose" – Ignas Alksnys, 11 kl., mok. Auksė Petruševičienė (300 Lt.);

2 vieta – Utenos Adolfo Šapokos g-j. "Tai išsaugojo atmintis" – Toma Jonuškaitė, IV Rc kl., mok. Biru-

tė Kairienė (200 Lt.);

3 vieta – Kauno Šančių vid. m-la. "Lietuvos moterys istorijos verpetuose" – Giedrė Paužaitė, 11 kl., mok. Ramunė Šmitienė (100 Lt.).

Už literatūros rašinius:

1 vieta – Biržų "Atžalyno" vid. m-la. "Pokalbiai apie sukruvintą birželį" – Justinas Kruopis, XII h kl., mok. Regina Trepkuvienė (300 Lt.);

2 vieta – Varėnos "Ažuolo" vid. m-la. "Paminklai išėjusiems kovoti" – Jurgita Makselytė, 12 kl., mok. Jau-nuta Kavaliauskienė (200 Lt.);

3 vieta – Kazlų Rūdos Kazio Griniaus g-j. "...Žiūrėk į Lietuvą mano akimis..." – Irma Mačiulytė, Eglė Marcinytė, Laima Stankevičiūtė, 4R kl., mok. Daiva Gražulienė (100 Lt).

■ Kovo 9 dieną Punsco ir Seinų krašto lietuviai iškilmingai paminėjo 13-ąsias Lietuvos valstybingumo atkūrimo metines. Iškilmės prasidėjo Punsco bažnyčioje, kur kunigas klebonas Česlavas Bagdanas laikė šv. Mišias.

Vėliau šventiniai renginiai persikėlė į Punsco lietuvių kultūros namus. Minėjimą pradėjo Lenkijos lietuvių bendruomenės pirmininkė Irena Kasperavičiūtė, dalyvavo Pasaulio lietuvių bendruomenės valdybos vicepirmininkas dr. Bronius Makauskas, LR konsulato Seinuose vicekonsulas Napoleonas Baranauskas, svečiai iš Lietuvos – Kovo 11-osios Akto signataras prof. Vytautas Landsbergis bei LGGRTC atstovai dr. Arvydas Anušauskas, Eugenijus Peikštenis ir Rytas Narvydas.

Iškilmingas minėjimas taip pat įvyko Seinų lietuvių namuose. Minėjimą pradėjo vyskupo A.Baranausko fondo "Lietuvių namai" valdybos pirmininkas Algirdas Vilkelis, sveikinimo žodį tarė dr. A.Anušauskas.

Punskiečiams ir seiniečiams buvo perduoti Centro išleisti "Lietuvos gyventojų genocido" tomai ir kiti leidiniai.

Kovo 11-osios išvakarėse Seinų lietuvių namuose pradėta eksponuoti LGGRT centro Genocido aukų muziejaus parengta kilnojama fotoparoda "Mes nemirę...", skirta Lietuvos partizaniniam pasipriešinimui. Ši paroda taip pat bus parodyta ir Punsco gyventojams.

■ Kovo 6 d. Memorialinio departamento direktorė Gintarė Jakubonienė, Genocido aukų muziejaus direktorius Eugenijus Peikštenis bei MD vyriausioji specialistė Agnė Šiušaitė lankėsi Alytuje, kur Adolfo Ramanausko-Vanago 85-ųjų gimimo sukaktuvių proga buvo organizuojami įvairiausi renginiai. Buvo aplankyta A.Ramanausko-Vanago mokykla. Joje įvyko susitikimas su moksleiviais – kraštotyros būrelio nariais, kuriems buvo pristatyta LGGRTC vykdoma programa "Pokario istorija jaunimui". Vėliau įvyko nuotaikingas moksleivių koncertas.

Taip pat LGGRT centro atstovai dalyvavo šv. Mišiose bei Alytaus kraštotyros muziejaus surengtame iškilmingame A.Ramanausko-Vanago 85-ųjų gimimo metinių minėjime.

Užs. Nr.005

Valdančioji koalicija neleido opozicijai šeimininkauti Seime

(atkelta iš 1 psl.)

strateginį tikslą siekti narystės NATO, jo pasisakymus prieš JAV ar prieš prezidentą Džordžą Bušą. Didžiojoje Britanijoje ministrė, kuri pasitarosiomis dienomis pareiškė, kad nesutiks su Britanijos dalyvavimu kare su Iraku, jeigu nebus priimta atitinkama Jungtinių Tautų rezoliucija, iš karto pasakė, kad atsistatydins ir iš Vyriausybės. Lygiai taip pat ir kiti demokratiniai valstybių pareigūnai supranta, kad egzistuoja labai paprasta demokratijos formulė: jeigu esi daugumos paskirtas į pareigas ir nesutinki su jos vykdoma politika, traukis iš pareigų.

“Trečioji sritis – klausimas, ar suderinamas asmeninis elgesys su pareigomis. Užvažiuoti ant policininko ne netyčia, o sąmoningai, drįsčiau pasakyti, jau ne etikos klausimas”, – teigė A.Kubilius.

Dėl šių kaltinimų R.Pavilionis pasakė skandalingą kalbą, šlovinančią žmogaus teises ir laisves. Bet niekur joje nebuvo kalbama apie *pareigas*. Tad nenuostabu, kad R.Pavilionis gerokai iškeikė konservatorius. Mat konservatizmo politinė doktrina į pirmą vietą linkusi kelti ne laisves ir teises, o pareigas, atsakomybę už kitą, bendruomeniškumą. Tai brandžių asmenybių pasaulėžiūra. Žmonių, kurie jau pakankamai subrendę ir susiformavę, kad ne tik patys sau būtų įdomūs ir svarbūs. Tokie žmonės jau turi kuo ir gali dalintis su kitu, rūpintis ir būti atsakingi už silpnesnį. Tik tokie žmonės gali būti tikri valstybininkai ir pasirūpinti savo valstybe ir jos žmonėmis iškilus realiam pavojui. Tad nenuostabu, kad pacifistą R.Pavilionį piktnaiviai dirbantys tėvynės labui ir giedantys Tautinę giesmę. Tokių jis nemėgsta. Gal todėl labai ginant kultūrą ir laisvę save išreikšti mokslininkas visiškai užsimiršęs labai negarbingai Seimo posėdžių salėje įžeidinėjo buvusį politinį kalinį, garbingo amžiaus Seimo narį A.Stasiškį, kuris iš pradžių “profesoriui” norėjo užduoti klausimų, bet paskui tik pasakė, kad iš R.Pavilionio kalbos supratus, jog “kadangi esu konservatorius, tai esu kvailas padugnių gaivalas. Antra, esu taip pat kvailas ir nusikaltęs, nes neagitavau,

kad “Mažeikių naftą” iš karto parduotų kompanijai “Lukoil”, ir trečia, svarbiausia, supratau, kas yra užimantis aukštą postą menkysta. Taigi daugiau klausimų neturiu”, – sakė buvęs politinis kalinys.

“Profesorius” atrėžė, kad jam malonu: “Jūs viską prisipažinot”. Ir visa raudonųjų daugumos salė juokėsi iš garbingo ir Lietuvai daug nusipelnusio žmogaus. Štai tokia “profesoriaus” moralė. O Lietuvos žmonėms jis siūlo maištą. Šiaip kiekvienas psichologas patvirtintų, kad maištavimas būdingas paugliams, dar neturintiems savo stabilios vertybinės sistemos, arba nesubrendusiems žmonėms. Tai jam Seime ir buvo pasakyta.

Iš tiesų opozicijos nepasitikėjimas buvo pagrįstas nuomone, kad demokratinės valstybės parlamento komiteto pirmininkas privalo būti atsakingas. Komiteto pirmininkas yra vienas iš koalicijos vadovujančių asmenų, vienas iš Seimo vadovujančių asmenų ir privalo atstovauti valdančiosios koalicijos oficialiajai politikai.

Šis nepasitikėjimas buvo skaudus kirtis valdančiajai koalicijai: socdemams ir soclibams. Šie nepuolė labai jau liaupsinti ir gelbėti jų oficialią politiką mindžiojančio R.Pavilionio. Todėl ir nejo balsuoti dėl nepasitikėjimo juo. Iš tiesų jie arogantiškai pasipūtė prieš daug mažesnę opoziciją ir eilinį kartą parodė savo kompleksus ir nesugebėjimą dirbti drauge su kitų politinių pažiūrų kolegomis.

Nors opozicijos nepasitikėjimo procedūra Švietimo, mokslo ir kultūros komiteto pirmininku sužlugdyta, valdančioji dauguma padarė ir sau nemažą meškos paslaugą. Eilėje laukia dar vienas nepartinis ir nevaldomas, praejusią savaitę Lietuvą šantažavęs komiteto pirmininkas – V.Uspaskichas. Čia jau niekam nekyla abejonių, kad valdančioji koalicija tikrai turi rimtų bėdų su šiuo Seime atsakingas pareigas einančiu veikėju. Kalbama, kad po Europos Sąjungos referendumo socdemai klibins V.Uspaskicho kėdę. Tik ar nereikės šį sykį eiti pas opoziciją su gailiu prašymu vėl kelti nepasitikėjimo klausimą Seimo pareigūnui?

Paskutinė riba peržengta

Kai šis “Tremtinio” numeris pasirodys, gali būti jau prasidėjęs karas Irake. JAV prezidentas specialiaame pareiškime amerikiečių tautai paskelbė ultimatumą Irako diktatoriui Sadamui Huseinui per 48 valandas kartu su savo sūnumis Udajumi ir Kusajumi bei artimiausiais patarėjais palikti šalį. To nepadarė, prasidės masinė JAV ginkluotųjų pajėgų ataka. JAV prezidentas patvirtino, jog visos diplomatinės galimybės jau išnaudotos. Prieš paskelbiant šį pareiškimą, JAV ir Didžioji Britanija atsiėmė savo rezoliucijos dėl Irako projektą, kurį buvo pateikusios Jungtinių Tautų Saugumo Tarybai. Kaip žinoma, bet kokiam jėgos panaudojimui priešinosi nuolatinės Saugumo Tarybos narės Prancūzija, Rusija ir Kinija bei nepriklausanti Saugumo Tarybai Vokietija. Ypač aktyviai priešinosi Prancūzija, o jos prezidento Žako Širako pastarojo meto pareiškimai prieš Jungtinių Valstijų politiką Irako nuginklavimo klausimu labai priminė “šaltojo karo” laikų Sovietų sąjungos vadovų pareiškimus. Dėl tokių Ž.Širako pareiškimų santykiai tarp Vašingtono ir Paryžiaus tapo kaip niekad įtempti. Paryžius kaltina Vašingtoną, jog be Jungtinių Tautų mandato jis neturi teisės panaudoti jėgos prieš Iraką. Tuo tarpu praejusį savaitgalį įvykusiame JAV, Didžiosios Britanijos ir Ispanijos viršūnių susitikime Ispanijos premjeras Chosė Marija Aznaras pareiškė, jog naujos JT rezoliucijos nereikia ir jėgos panaudojimui visiškai pakanka ankstesnės rezoliucijos Nr.1441.

Irako diktatorius Sadamas Huseinas, atrodo, nesirengia bėgti ir daro karingus pareiškimus, jog Irakas laimės. Diktatorius jau suskirstė Iraką į 4 karines apygardas, o jauniausią savo sūnų Kusajų paskyrė būti atsakingą už Bagdado ir Tikrito miestų gynybą. Abu Sadamo Huseino sūnūs Udajus ir Kusajus garsėja žiaurumu. Kusajus vadovauja pagrindiniams Irako kariniams daliniams ir visai saugumo sistemai. Jam taip pat pavaldūs Irako nacionalinės gvardijos daliniai ir Huseiną saugojančios specialiosios pajėgos.

JAV prezidentas paragino

užsienio diplomatus, žurnalistus ir JT ginkluotės inspektorius nedelsiant palikti Iraką. Tuo tarpu kai kurie Prancūzijos politikai vis dar bando išgelbėti diktatorių. Vienas iš jų net paragino popiežių Joną Paulių II vykti į Bagdadą ir tapti “gyvuoju skydu”...

Karo veiksmų pradžia aktyviai rengiamasi ir Izraelyje. Baiminamasi, jog Irakas gali apšaudyti raketomis Izraelio miestus. Todėl Izraelio armijos užnugario tarnybos vadovybė paskelbė visišką parengtį gyventojams. Jie privalo nuolat turėti jau anksčiau išdalytas dujokaukes namuose, darbovietėse bei gatvėse.

Suėmimai Serbijoje

Vietoj kovo 12 d. nužudyto Serbijos premjero Zorano Džindžičiaus šalies parlamentas naujuoju premjeru patvirtino velionio bendražygį Zoraną Živkovičių. Jis laikomas aktyviu reformų šalininku. Savo pirmajame pareiškime Z.Živkovičius pabrėžė, jog pirmiausia savo uždaviniu jis laikys kovą su nusikalstamumu, žadėjo reformuoti policiją ir kitas teisėsaugos struktūras. Naujasis premjeras paliko postuose visus 18 savo pirmtako ministrų.

Tuo tarpu Serbijos policija ir saugumo pajėgos jau areštavo daugiau kaip 300 žmonių. Dauguma jų – buvę diktatoriaus Slobodano Miloševićiaus specialiųjų tarnybų darbuotojai ir su jais glaudžiai susiję nusikalstamųjų gaujų nariai. Deja, kol kas nepavyko sučiupti pagrindinių įtariamųjų – Milorado Lukovičiaus, buvusio specialaus “Raudonųjų berečių” policijos būrio, pagarsėjusio savo nepaprastu žiaurumu Kroatijoje, Bosnijoje ir Kosove, vado. Vidaus reikalų ministras Dušanas Michailovičius pažadėjo, jog visi besislapstantys įtariamieji bus suimti, nes jie neturi išeities. Beje, tarp suimtųjų yra 2000 m. sausio mėn. nužudyto Belgrado viešbutyje buvusio sukarintos grupuotės vado Želko Raznatovičiaus, praminto Arkanu dėl nepaprasto žiaurumo, našlė, populiari serbų estrados dainininkė Svetlana Raznatovič. Ji palaikė labai artimus ryšius su M.Lukovičiumi ir S.Spasojevičiumi – pagrindiniais įtariamaisiais dėl Z.Džindžičiaus nužudymo.

Pagaliau ryžosi

Užsienio reikalų ministerija išsiuntė notą Rusijos ambasada Vilniuje dėl vandališko išpuolio prieš Lietuvos generalinį konsulą Sankt Peterburge Gintarą Ronkaitį. Praėjusį penktadienį minint Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo dieną žinomo lietuvių fotografo Antano Sutkaus parodos atidaryme dviejų skustagalvių žaliūnų lydimą chuliganą apipurškė generalinį konsulą pomidorų padažu. Vandalai šaukė: “Tai jums už Kaliningradą. Kaliningradas – rusų miestas”. Salėje skustagalviai neobolševikai išmėtė ir panašaus turinio lapelius. Deja, niekas net nebandė sulaikyti užpuolikų. Lietuvos užsienio reikalų ministerijos notoje pažymima, jog šis išpuolis rodo, kokias pasekmes sukelia neatsakingi Rusijos politikų pareiškimai, kuriais politizuojami techninio pobūdžio klausimai bei tendencingai kuriamas neigiamas Lietuvos įvaizdis. Taip pat notoje atkreipiamas dėmesys, jog akcijos prieš Lietuvos diplomatus bei diplomatinės įstaigas tampa reguliarios ir kelia grėsmę Lietuvos diplomatinėms ir konsulinėms įstaigoms veiklai bei darbuotojų saugumui.

Pagaliau Užsienio reikalų ministerija atsiliepė į nuolatinės Maskvos provokacijas. Tačiau kažkodėl nė vienas aukštas Lietuvos pareigūnas viešai nepasmerkė kur kas didesnės provokacijos – Rusijos Valstybės Dūmos vienbalsiai priimtos antilietuviškos rezoliucijos. Už tą rezoliuciją entuziastingai balsavo ne tik komunistai, nacionalistai ir žirinovskininkai, bet ir vadinamieji demokratai su G.Javlinskiu priešakyje. Niekas neatkreipė dėmesio ir neskambino pavojaus varpais, kai iš tos pačios Valstybės Dūmos tribūnos deputatas D.Mitrofanovas ragino siųsti į Lietuvą tankus. Dar daugiau, Rusijos prezidento V.Putino specialusis atstovas Kaliningradui ir Dūmos tarptautinių santykių komiteto pirmininkas D.Rogozinas pareiškė, jog Lietuva turi nekreipti dėmesio į “pavienujų deputatų” pareiškimus. Anot D.Rogozino, “jūsų Landsbergis taip pat kalba”. Ką konkrečiai kalba prof. V.Landsbergis, D.Rogozinas nepaaiškino. Taigi Maskva aiškiai pademonstravo, jog labiausiai nekenčiamas ir neparankus Kremlui Lietuvos politikas yra prof. V.Landsbergis. Kas mylimiausias, nereikia ir aiškinti.

Jonas BALNIKAS

Apie Lietuvos dabartį ir ateitį

Eugenijaus GENTVILO kalba, pasakyta Seime iškilmingo posėdžio, skirto Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo dienai – Kovo 11-ajai – paminėti, metu

Esu Nepriklausomybės Akto signataras, šioje salėje balsavęs už valstybės atkūrimą. Todėl ir dabar noriu pakalbėti apie nepriklausomybę, apie jos dabartį ir ateitį.

Nors politinėje veikloje aš – jau pusantro dešimtmečio, niekad nebuvau tarp tų ir su tais, kurie visur ieškojo rusiškų grėsmių, infiltruotų agentų ar panašiai. Kita vertus, visada žinojau, kad Rytų kaimynė nepaliks Lietuvos politikos ir ekonomikos ramiai savičiai ir sieks daryti mūsų krašte įtaką bet kuria kaina. Kitaip sakant, niekada savo politinėje veikloje nebuvau ir nesu nei rusofobas, nei rusofilas. Vis dėlto net ir būdamas rusiškų grėsmių atžvilgiu nuosaikus politikas matau naujus vektorius, keičiančius padėtį. Kol dauguma Lietuvos žmonių džiūgauja dėl mūsų kvietimo į NATO ir Europos Sąjungą, pastebimai vyksta ir kiti procesai. Ir vyksta su dideliu pagreičiu – lyg lavina. Jie ritasi vis sparčiau. Iš pavienių faktų lipdosi mozaika, rodanti galimą Lietuvos vietą naujojoje Europoje, į kurią, tikiuosi, įstosime.

Iš pradžių, dar 2001 metais, pasigirdo mintis, kad Rytų kaimynė kiekvienos Baltijos valstybės stabdymui kelyje į NATO ir Europos Sąjungą skirs milijonus dolerių. Tiesa, rugsėjo 11 dienos teroro aktai Niujorke suartino Jungtines Amerikos Valstijas ir Rusiją, todėl akivaizdus stabdymo scenarijus buvo atsisakyta. Su Lietuvos naryste NATO buvo susitaikyta ir pasirinktas atsarginis variantas – eikite, kur norite, bet kaimynė daugelį vadelių laikys savo rankose.

Viskas prasidėjo nuo ekonominių procesų. 2002 metai buvo stambiausių energetikos įmonių perėjimo, gal perdavimo Rusijos ekonominei įtakai metai. Kad iš to gali kilti grėsmių, manau, sutiks kiekvienas. Pridėjus skubotus mūsų pačių sprendimus taip anksti nutraukti Ignalinos atominės elektrinės veiklą ir tokius lėtus veiksmų dėl elektros tilto tiesimo iš Lietuvos į Vakarus tempus, ryškėja visiškos energetinės priklausomybės nuo Rytų vizija. Metų pabaigoje pasirodė ženklų, leidžiančių spėti, kad svetimas kapitalas pradeda veržtis ir į Lietuvos politiką.

Dar iki pirmojo rusiško milijono išviešinimo dukart kreipiausi į specialiąsias šalies tarnybas finansavimo iš užsienio klausimu. Deja, jokių žingsnių nesimta. Akivaizdu, kad ekonominės ir politinės įtakos nepakanka.

Svarbiausias veiksnys, kaip visada ir visur, yra žmonės, kurių sprendimai demokratinėje visuomenėje yra lemiantys. Naujos nuomonės formavimui patys esame išpurenę palankią dirvą. Žinome, kaip gausėja ir nuo žmonių tolsta lietuviška biurokratija. Žinome, kaip vardindami valstybės laimėjimus ignoruojame blogėjančią eilinio žmogaus savijautą Lietuvoje. Tuo puikiai pasinaudojo vietos politikai, šia išpureną dirva naudosis ir kryptingai dirbantys nuomonių formuotojai. Pradžioje užteks pasėti nepasitikėjimo sėklą svarbiomis šalies institucijomis. Per du mėnesius jau matėme kelias tokias sėklas. Išpuolis prieš Vilniaus banką ir visą bankininkystės stabilumą, Valstybės saugumo departamento sukompromitavimas, šaudmenų vagystė iš ginkluotų sargų panosės, tikrai sumenkinusi krašto apsaugos sistemos prestižą, parodė, kad vagims ne šaudmenys buvo reikalingi. Tikslas buvo kitas – parodyti, kokia nepatikima mūsų krašto apsaugos sistema.

Tokie dalykai prieš artėjančią gegužės 11 dienos referendumą dėl stojimo į Europos Sąjungą plius tikrai neprideda. Dar pasitaikė gerų progų paryškinti antivakarietiškas nuotaikas tarp žmonių. Panaudota ir referendumo prieš stojimo į NATO korta, pasipriešinimo Amerikos puolimui Iraką idėja. A.Sniečkaus oficialus ir beveik suvalstybtas pašlovinimas kartu turėjo parodyti, kad nei komunizmas, nei Rusija niekada nebuvo Lietuvos priešas, o beveik draugas. Natūralu, kad po tokio paruošimo dauguma vienos televizijos laidos žiūrovų pripažino, kad „prie sovietų“ buvo geriau gyventi. Už tokią nuostatą televizijos laidoje balsavo tikrai ne vien senoji nomenklatura, bet ir tie žmonės, kurie sovietmečio pabaigoje su talonėliais stovėjo eilėse prie muilo, cukraus ar tualetinio popieriaus.

Pasakykite, ar stiprėjant antivakarietiškoms nuotakoms galime ramiai laukti gegužės 11 dienos referendumo? Pripažinkime, kad imtasi veiksmų neigiamam atsakymui gauti. Todėl mūsų Vyriausybė turi suprasti, kad skirdama kelis kartus mažiau lėšų referendumo propagandai negu, pavyzdžiui, skiria Latvijos vyriausybė gali sulaukti kitokio rezultato, negu patys agituoja. Tokioje terpėje kas nors turėjo pasakyti, kad pati Lietuvos politinė sistema yra supuvusi. Šį kozirį ištraukė turtingiausias Lietuvos politikas, kuris pasiūlė kitą referendumą – keisti politinės sistemos pagrindus, o kartu ir pačius politikus. Saldu masalas. Kimbančių bus tikrai daug. Kibs net ir tie, kurie puikiai supranta, kad tai tik masalas ir ne daugiau, nes po to vis vien atsiras partijų, tik jas formuos ne demokratiniai politiniai procesai, o dirigentai, vietoj batutos mojuojantys stambiomis kupiūromis.

Tad gal ir artėjame prie kažkieno numatyto tikslo – sutrukdyti ar pristabdyti mūsų ėjimą į Europą. O jeigu ir nueitume ten, tai jau kitokie – priklausomi, žvilgčiojantys atgal į šviesią praeitį, praradę vertybes ir idealus. Per tą laiką, atrodo, atsiras dar papildomų progų pasityčioti ir iš Nepriklausomybės Akto signatarų, nekaltai pasakant: „Juk bet kas galėjo pasirašyti“. Priminsiu – ne visi sėdėję čia, salėje, pasirašė, o tie 123 pasirašiusieji ne šiaip sau buvo užklydę į Seimą padėti parašo. Dauguma tų žmonių iki tol porą metų nešė vėliavas, kūrė Sąjūdį, kelė tautą, kai iš Kremliaus ir iš savų lietuviško CK rūmų buvo atvirai grasinama. Kalbu šiandien ne apie piniginių signatarų įvertinimą. Smūgis jiems bus ne pinigų stoka, bet vis labiau įtvirtinama nuomonė: „Jie gi nieko nepadare“. Suprask, nepriklausomybė būtų pati atėjusi, o galbūt M.Gorbačiovas su generolu V.Uschopčiku patys tiesiog būtų atnešę ir pasiūlę.

Sutinku, mielieji, nereikia signatarų garbinti. Užtenka bent jau gerbti ir neniekinti iškraipant tokią netolimą Lietuvos istoriją, trylikos metų trukmės nepriklausomos valstybės istoriją.

Šventes švęsk!

Praėjusių valstybinių švenčių - Vasario 16-osios ir Kovo 11-osios – minėjimų atgarsiai Respublikos spaudoje kelia prieštaravimus. Džiugu, kad daugelyje Lietuvos miestų ir miestelių tai buvo tikra šventė. Kartu kyla nuoskauda, kad Aukštaitijos sostinė vadinamame, viename didžiausių Lietuvos miestų - Panevėžyje stiprėjant Lietuvos valstybingumui ir augant ekonomikai kasmet menkinamas žymiausių mūsų istorijos datų - valstybinių švenčių minėjimas. Jau pamirštama ta proga pagerbti žuvusių už Lietuvos Nepriklausomybę karių ir partizanų kapus, papuošti paminklus, net prie valstybinių įstaigų neiškeliama vėliava. Apie būsimus negausius valstybinių švenčių renginius spaudoje apsiribojama vienkartiniais skelbimėliu nežymioje puslapio vietoje. Šventėms praėjus, po kriminalinių įvykių aprašymo paminimas ir šventinis renginys pabrėžiant, kad negausiai susirinko pagyvenę žmonės bei oficialūs asmenys. Po tokios informacijos belieka padėkoti spaudai už perspėjimą ateityje nedalyvauti panašiuose renginiuose.

Norime paklausti, kodėl šventinių renginių vengia Panevėžio apskrities, miesto, rajono administracijų ir įstaigų pareigūnai, savivaldybių tarybų nariai, nekaltant apie įmonių, akcinių bendrovių vadovus. Ar jie mano esą svarbiau už valstybę ir pripažįsta tik asmenines ir žinybines šventes, o susirūpinimas pelnu nepalieka vietos valstybei ir tautai?

Kodėl taip mažai informacijos apie artėjančių švenčių renginius, kuo tos šventės svarbios Lietuvos istorijai ir mūsų gyvenimui?

Kodėl šventiniai minėjimai rengiami atmetinai, tik renginiams skirtų biudžetinių lėšų sunaudojimui pateisinti?

Kodėl atsisakant senų švenčių šventimo formų, kaip sustabarėjusių ir netenkančių jaunimo dėmesio, neieškoma naujų, tautinių savo forma ir patriotinių savo turiniu, tinkančių ir senam, ir jaunam?

Kodėl dienraščiai tik džiaugiasi galimybe taupyti, švenčių proga palikdami skaitytoją be spaudos? O galėtų tarpukario Lietuvos spaudos pavyzdžiu būtent šventei išleisti puošnų šventinį numerį!

Kodėl šventėse nematome

moksleivių, išskyrus skautus, vieną kitą mokytoją, inteligentijos atstovą?

Kodėl į šventinius minėjimus mokyklose (jei tokie vyksta) nekviečiami moksleivių tėvai, svečiai, istorinių įvykių dalyviai?

Kodėl Bažnyčia vis daugiau šalinama nuo miesto gyvenimo ir šventiniuose renginiuose paliekama nuošaly? Argi pamiršome jos indėlį kovojant už laisvę? Pamirštame, kad ir šiandien kovojant su narkomanija, girtuokliavimu, dvasiniu palaidumu Bažnyčios vaidmuo yra neginčijamas.

Šiuos klausimus pateikiame ne tik valdžioje esantiems, ne tik žiniasklaidos vadovams, bet ir sau. Kad dar kartą patvirtintume, jog privalome būti reiklūs pasirinkdami kandidatą rinkimuose, spaudos leidinį, televizijos kanalą. Turime tam teisę - ją mums suteikė Vasario 16-oji ir Kovo 11-oji. Klausime tam, kad nebūtų žeidžiama savigarda ir šventinė nuotaka žmonių, kurie išklause (nors savivaldybės ir nesankcionuotų) šv. Mišių su valstybinėmis ir organizacijų vėliavomis atėję į Laisvės aikštę rado joje tik vienišą, prieš 13 metų sodintą Nepriklausomybės ąžuoliuką. Ir vėl klausimas: ar žmonės turi laukti savo išrinktųjų, ar išrinktieji – žmonių. Kai miesto meras išvažiuoja pagerbti kitų, jis negerbia savų, valdžia negerbia savo pavaldinių.

Pagal Konstituciją, įstatymo nežinojimas neatleidžia nuo atsakomybės. Gal ir į miesto valdžios nuostatus reiktų įrašyti, kad nežinantys, kaip tinkamai reikia atlikti darbą ir pilietines pareigas, pasirinktų kitą veiklos sritį. Tada gal valstybinės šventės Panevėžyje būtų ne tik savo valstybę gerbiančių ir ją gynusių buvusių politinių kalinų, partizanų, tremtinių ir šaulių šventėmis, jų rūpesčiu.

Jonas ČEPONIS,
Lietuvos laisvės kovos
sąjūdžio prezidento
pirmininkas
Algirdas BLAŽYS,
Lietuvos Sąjūdžio
tarybos pirm.
pavaduotojas
Pranas POCIUS,
LPKTS Panevėžio sk.
pirmininkas
Zenonas GAILIUSIS,
Lietuvos vietinės
rinktinės karių savanorių
sąjungos Panevėžio sk.
pirmininko pavaduotojas

Paminėjome Kovo 11-ąją

Po šv. Mišių rokiškėnai rinkosi į miesto centre esančią Nepriklausomybės aikštę, prie Laisvės paminklo, kur iškilmingai paminėjo visiems svarbią šventę - Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo dieną. Iškilnėse dalyvavusių pasveikino Seimo narys Vytautas Saulis, Čekijos ambasadorius Lietuvoje Peter Voznica. Prie paminklo jie padėjo gėlių. Čekijos ambasadoriaus iniciatyva mieste buvo surengtos dvi parodos. Rokiškio viešosios bibliotekos vaikų literatūros skyriuje veikė iš čekų ambasados atvežta parodėlė "Vaikų knyga", kurioje pristatomos čekiškos knygos ir dėlionės vaikams. Rokiškio krašto muziejuje buvo eksponuojama čekų fotomenininkų darbų paroda "Aksominės revoliucijos akimirkos tais 1988 m." Ji ypač sudomino lankytojus. Po oficialiosios dalies Rokiškio vaikų muzikos mokyklos jaunieji atlikėjai surengė nuotaikingą koncertą.

Vakare teatro scenoje šventę tęsė

meno kolektyvai "Saulala", "Gostauta", "Čirulis", jaunių tautinių šokių kolektyvas bei kiti. Visuose šventiniuose renginiuose dalyvavo miesto meras Gediminas Matiekus, Rokiškio sav. Kultūros sk. atstovai, garbingi svečiai.

Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo diena paminėta ir Obelių istorijos muziejuje.

Feliksas MAŽEIKIS
Prie Laisvės paminklo
Čekijos ambasadorius
P.Voznica

Elvyra ŽEIŽIENĖ

Kelias, vedęs į Laisvę ir Nepriklausomybę

Balanos gadinėje prie motulės ratelio iš knygnešių atgabento elementoriaus lietuviško žodžio mokėsi, sėmėsi meilės Tėvynei jaunoji Laisvės kovotojų karta, kuri po spaudos draudimo panaikinimo sumaniai pasinaudojo atsivėrusiomis galimybėmis į išsvajotąją laisvę...

Tai mintys, išsakytos minint Knygnešio dieną Kauno igulos karininkų ramovėje. Čia susirinko Kauno miesto ir rajono vid. mokyklų ir gimnazijų kudirkaičiai ir jų vadovai, moksleiviai, Lietuvos varpininkų draugijos, DLK Birutės karininkų šeimų moterų draugijos narės, visuomenės atstovai, garbingi svečiai. Šventę surengė Lietuvos varpininkų draugija ir Lietuvos kudirkaičių organizacija.

Apie knygnešystės - kultūrinio, pilietinio ir politinio fenomeno - atsiradimą bei knygnešystės laikotarpio reikšmę tautos istorijoje, apie pilkuosius didvyrius, knygomis apgynusius nuo carinio naikinimo Tėvyne, moksleiviams prabilo Knygnešio draugijos Kauno skyriaus pirmininkas Kazys Blaževičius.

Kiekvienas šimtmetis turėjo savo knygnešių - tai partizanai, bunkeriuose spausdinę ir platinę lietuvišką patriotinę spaudą, tai Lietuvos "Katalikų Bažnyčios Kronikos" leidėjai, platinę tiesos žodį ir gynę tikinčiųjų teises, sakė kunigas Robertas Grigas, Lietuvos "Caritas" gen. direktorius, prisidėjęs prie Kronikos platinimo. Anot jo, ši trečioji knygnešystė parengė Lietuvą dabartiniam atgimimui. Kunigas pasidžiaugė gausiai susirinkusiu paminėti Knygnešio dienos jaunimu. "Jūs esate tie, dėl kurių buvo ir dirbo pogrindinė spauda", - sakė kun. R.Grigas, kurio pirmoji patriotinių eilėraščių knygotė "Benamės svajos" buvo išspausdinta katakombų spaustuvėje "ab".

(keliamo į 6 psl.)

Padėk pats sau

Stebuklinga jūros gėrybių galia

Tos gėrybės - jūros kopūstai. Apie šių dumblių stebuklingą gydomąją galią pirmieji sužinojo kinai. Tuos savo piliečius, kurie vengė vartoti šį produktą, valdžios atstovai galėjo apkaltinti kenkėjiška veikla. Valstybės lėšomis jūros kopūstai buvo gabunami į atokiausius šalies kampelius.

Jūros kopūstai mažina cholesterolio kiekį, jaunina žmogaus organizmą, ilgina gyvenimo trukmę. Šio produkto antisklerotinis poveikis aiškinamas tuo, jog jie padeda tirpinti cholesterolio nuosėdas, esančias ant kraujagyslių sienelių. Jūros kopūstai gydo skydliaukės padidėjimą, mažina pilvo skausmus.

Jei kasdien suvalgysime po 1 arbatinį šaukštelį jūros kopūstų, būsimė sveiki kaip ridikai.

Pasiruošti jų galime įvairiai: džiovintus sumalti kavamaile ir vartoti kaip prieskonį.

Išmirkytus (12 valandų) jūros kopūstus nuplaukite po tekančia vandens srove ir sumulkintus dėkite į įvairius patiekalus - salotas, mišraines, sriubas, košes, kompotą. Galima jūros kopūstus ir išvirti - tiks kaip priedas prie įvairių patiekalų.

Ką reikia žinoti apie aspiriną

Nedidelės baltos tabletės, vadinamos aspirinu,

žmonijai buvo žinomos jau prieš 100 metų. Šis vaistas gali padėti mažiausiai nuo dvylikos negalavimų.

Aspirinas stabdo žarnyno polipų, kurie kartais supiktybėja, augimą. Jei kasdien išgersite 80 mg šio vaisto, dukart sumažinsite nemalonių pasekmių tikimybę.

Vyrai, jei gersite aspirino tabletes, išvengsite prostatos vėžio. Kitaip tariant, tikimybė "pasigauti" šią niekšingą ligą sumažės du kartus.

Jei kasdien suvartosite 100 mg aspirino, arterinis spaudimas sumažės beveik 7 punktais. Ispanų tyrimų duomenimis, aspiriną reikėtų vartoti tik prieš miegą, kitaip reikiamo efekto nebus.

Aspirinu išgydysite ir nuospaudas. Sutrinkite penkias tabletes, sumaišykite su puse šaukštelio citrinos sulčių, tiek pat užpilkite vandens ir paruoštą košelę užtepkite ant nuospaudos, pridenkite drėgna marle arba pleistru. Palaikykite 10 minučių. Odos žvyneliai suminkštės ir nuospaudą lengvai pašalinsite.

Jei atsirado niežėjimas, kurio niekaip negalite numalšinti, sutrinkite dvi aspirino tabletes, miltelius sumaišykite su drėkinamuoju kremu arba losjonu ir švelniai įtrinkite į tas kūno vietas, kurias niežti. Aspirinas nemalonių simptomus numalšins.

Piktnaudžiaudami saulės voniomis kartais taip nudėgame, kad nė kefyras nepadeda. Tuo atveju išgerkite dvi

Sveikata

tabletes aspirino. Jis pašalins nemalonių simptomus, o nudėgusias vietas patepkite apsauginiu kremu.

Kasdien suvartojant 75 mg aspirino infarkto rizika sumažės 30 proc. Aspirinas padės esant aukštam kraujospūdžiui, padidėjusiam cholesterolio kiekiui, esant antsvoriui.

Ši maža stebuklinga tabletėlė padės atsikratyti karpų. Nakčiai karpą užklijuokite pleistru su nedidele angele, kad paviršiuje styrotų tik jos viršūnė, o sveika oda būtų uždengta. Karpą apibarstykite sutrintais aspirino milteliais, o ant viršaus užklijuokite gabalėlį pleistro. Po trijų parų iš karpų nieko nebeliks.

Herpis ant lūpų - neišgydomas. Antivirusiniai tepalai padeda tik tada, jei laiku jų pavartojate. Šio nemalonumo lengviau išvengsite, jei kasdien gersite po 125 mg aspirino. Herpis nuo lūpų dings dvigubai greičiau.

Kai žmogaus smegenyse užsikemša kraujagyslė, ji išstinka insultas. Atpalaiduoti kraują ir išstipinti trombą - pagrindinė aspirino "užduotis". Tiems, kurie kasdien vartoja aspiriną, tikimybė patirti insultą sumažėja 25 proc.

Pagrindinė problema vartojant aspiriną - pavojingas poveikis skrandžiui. Jei turite problemų, šio vaisto geriau atsisakykite. Tačiau jei būtinai jo reikia, užgerkite pienu.

Parengė Asta ŠAUKĖNAITĖ

Apsidairykime

Kaip skaudu, kad mūsų tauta grįžta į viduramžius, kad nebevertinamos protėvių brangintos vertybės: tikėjimas, dora, sąžiningumas, kad pradėta garbinti raganas ir kitokius šamanizmo reiškinius. Net tarp Seimo narių yra reikalaujančių atkurti stabmeldystę ir vėl nustumti tautą į tamsybes. Kyla klausimas, ar tie žmonės dori. O gal jie kažkieno įpareigoti draskyti gyjančias žaizdas tėvynės kūne? Juk tiek metų okupantas tyčiojosi iš mūsų tautos, draudė tikėjimą, už jį net sodino kalėjiman, siuntė į lagerius.

Tie, kurie šiandien didžiujasi mosuodami savo mandatais, tyčiojosi iš Bažnyčios per visą okupaciją nuveiktų darbų. Per kitus Seimo rinkimus jie vėl brausis gražybliaudami ir žadėdami padėti tautai atsikelti ir sukurti gerovę, šviesesnę ateitį. Tad atkreipkit dėmesį, broliai, sesės, ką rinksite, kad vėl po

rinkimų netektų verkšlenti, jog ne tuos išsirinkote.

Žinoma, neišsi į žmogaus vidų ir neišsiukštinesi jo širdies užkaborių... Tad verta kartais prisiminti mūsų senelių išmintį: karvė, kuri tankiai babilia, duoda mažai pieno. Daug seimūnų gražiai kalbėjo, o pasirodo, jie - kaip ta karvė... Naudos tautai - jokios!

Kiek šiandien seimūnų, susikrovusių didžiulius turtus! Kas, kad mes išgirstame ar paskaitome apie padarytas milijonines tautai skriaudas. Jų valdžios pareigūnai nepasmerkia, o apie nuobaudas net nekalbu. Ir vėl norisi prisiminti tautos išmintį: nuo jų visos juodos dėmės nusirita kaip nuo žąsies vanduo.

Ziūrėdamas televizijos laidą "Paskutinė kryžkelė" kovo 3 d. susimąščiau ir tariau sau: viešpatie, nejaugi mūsų tautai per okupacijos metus taip sugebėjo "išplauti smegenis", kad nesugebame

Skaitytojų balsai

mąstyti ir jau nesuprantame, kas yra ko vertas. Šioje laidoje dalyvavo ir tie, kurie mūsų tautos smegenis teršė ateizmo dogmomis, ir net "vyriausioji ragana"! Šitokias laidas LTV rodo, o kai mūsų LPKTS Garliavos skyrius kreipėsi prašydamas parodyti per televiziją poeto B.Brazdžionio laidotuves, buvo atsakyta: neturime techninių galimybių... Taigi niekalui, kuris grūste grūdamas į mūsų blaivējančias nuo sovietinio marazmo galvas, techninių galimybių yra - kad tik tos mūsų galvos neišblaivētų!..

Mieli broliai ir sesės, susimąstykite ir apsidairykite, ar į mūsų smegenis nebrukamas visokių atėjūnų į mūsų kankinę Lietuvėlę vežamas niekalas. Jie nori sujaukti mūsų protus ir priversti abejoti, ar verta stoti į ES ir NATO. Šiems tikslams skiriamos milijoninės lėšos. Be to, pasitelkiamos visokios aiškiaregystės ir raganavimai...

Mindaugas BABONAS

Kelias, vedęs į Laisvę ir Nepriklausomybę

(atkelta iš 5 psl.)

Apie šią požeminę, po gyvenamuju namu įrengtą spaustuvę Salių kaime (Kauno r.) papasakojo jos įkūrėjas ir savininkas Vytautas Andziulis. Čia buvo parengta ir spausdinama knyga apie Lietuvos istoriją, maldaknygės, katekizmai ir kitokia patriotinė religinė literatūra. Spaustuvininkas moksleivius pakvietė apsilankyti požeminėje spaustuvėje, kuri yra Vytauto Didžiojo karo muziejaus filialas.

pagauti į rekrūtus – 345, užmušti ir sužeisti sukilėlių kovose – 1300. Minėjime jų atminimas buvo pagerbtas tylos minute. Lietuva buvo tremiama, rusinama ne vieną kartą.

Knygnešio, "Sietyno" draugijos įkūrėjo Vinco Bielskaus vaikaitė Asta Reklaitytė, Lietuvos generolo Miko Reklaičio dukra, minėjime paskaitė senelio knygnešio Sibire rašytus atsiminimus. Vincas Bielskus taip pat mirė Sibire tikėdamas, kad ainiai ne užmirš jo ir bendražygių darbų. Tai

Kazimiero Dobkevičiaus nuotr.

Jaunimas ir svečiai prie Lietuvos kudirkačių vėliavos

Knygnešio draugijos Kauno sk. pirmininkas Kazys Blaževičius šios atmintinos dienos proga pasveikino ir paragino jaunimą būti tokiais pat atkakliais lietuviybės puoselėtojais, Tėvynės meilės skleidėjais kaip mūsų knygnešių tėvas vysk. M. Valančius, 1867-1870 m. suorganizavęs pirmąją knygų spausdinimo ir platinimo organizaciją, mūsų šviesuoliai: S. Daukantas, L. Ivinskis, A. Tatarė, M. Akelaitis, bei knygnešiai - Jurgis Bielinis, Vincas Bielskus, dr. Matulaitis ir kiti. Daugybė jų buvo ištremti, sušaudyti ar pakarti. Pagal paties M. Muravjovo-Koriko raportą, jo valdymo metu nubausti mirtimi 128 asmenys, išvežti katorgon – 972, ištremti į Sibirą – 1424 ir į Rusijos gilumą - 1529, perkelti gyventi į Rusiją, suteikiant jiems žemės – 4096,

liudija minėjime skambėję Juozo Lukšos-Daumanto gimnazijos, Stepono Dariaus ir Stasio Girėno vid. mokyklos ir Kauno sav. vaikų globos ir rūpybos namų kudirkačių posmai, jų mintys. Antai Radvilėnų vidurinės mokyklos penktokas Vytautas Nausėda, jau išleidęs savo pirmąją poezijos knygutę, vieną eilėraščių paskyrė Lietuvos knygnešiams. Rokų vid. mokyklos modernaus šokio kolektyvo šokėjai salėje pasklido tarsi simbolinės raidės, iš kurių sudėlioti patys gražiausi ir švenčiausi žodžiai.

Minėjimas užbaigtas sugiedojus Tautinę giesmę.

Džiugu, kad Kaune daugėja pedagogų, jaunimo vadovų, suteikiančių galimybę pasisemti iš versmės, gavinusios knygnešius, kurie atvedė mus į Laisvę ir Nepriklausomybę.

Tarėsi vilkaviškiai

Likimo broliai ir sesės, kuriuos jungia LPKTS Vilkaviškio skyrius, per Užgavėnes susirinko pasidalinti mintimis, kartu pabūti. Pagerbė į Amžinybę išėjusius savo bendražygius. Vienas pastarųjų – J. Lukšos-Daumanto bendražygis kybartietis Klemensas Širvys.

Vilkaviškio skyriaus pirmininkė D. Kazlienė pasidalijo mintimis apie LPKTS veiklą ir skyriui keliamus uždavinius artėjant IX suvažiavimui. Dar kartą analizuoti savivaldybių tarybų rinkimų rezultatai. Skyriaus tarybos pirmininkė ir nariai į ateitį žvelgia su viltimi: "Mes būsim tvirti ir nepalaužiami, kaip ir nueitame gyvenimo kely", - sakė D. Kazlienė.

Stanislovas PONIŠKAITIS

Akvilė INDRILIŪNAITĖ-ZUBIENĖ

Atsiminimai

Tęsinys. Pradžia Nr. 11

Kelionė

Duona – vienos pjuvenos ir nei kvapo, nei skonio, lyg molio luitas. Pradėjom viduriuoti. Taip išgyvenome dvi savaites. Pasirodo, laukėm laivo. Atlpaukė didžiulė barža. Prasidėjo kelionė Angara. Graži tai ir didinga upė, nuostabios pakrantės. Atrodo, plauktum ir plauktum visą gyvenimą. Bet kelionė vis dėlto baigėsi. Osetrovo prielaukoj permetė siaurą linguojantį lieptelį ir paragino greičiau lipti. Tai man buvo baisiausia kelionės diena. Lieptas linguoja, žmonės skuba, krenta į vandenį kartu su maišais, pakrantė – glitaus molio šlaitas... O reikėjo pervesti per tą lieptą seną bejėgę motiną.

Sulaukėm sunkvežimių. Krovė iki bortų maišus, o ant viršaus tupdė mus – po 15 žmonių. Lėkėm didžiuliu greičiu per taigą apie 300 km iki Lenos upės. Lenos upe plaukėme trimis keleiviniais laivais.

Kelionė buvo jau ramesnė. Ant denio padarius pastogę nuo lietaus kvėpavom tyru oru ir galėjom gėrėtis taigos grožiu. Įplaukėm į Vitimą. Tai srauni ir akmenuota upė. Plaukėme prieš srovę, todėl taip lėtai, kad būdavo, ryte nubudęs matai tas pačias uolas kaip vakare. Kiek dienų plaukėm, nebeatmenu, bet tai buvo ramybė ir poilsis prieš būsimą gyvenimą ir darbo siaubą...

Atplaukėm prie Badailio miestelio. Ten jau buvo susirinkę "pirkliai" ir pradėjo rinktis kaip vergų turguj. Ieškojo statybininkų ir siuvėjų. Rinkosi stipresnius, senių nereikėjo, o kitus, sakė, veš atgal. Aš prisijungiau prie dviejų siuvėjų biržiečių. Mes susikrovėm į vagonus daiktus ir dar 70 km važiuovom siauruku geležinkeliu. Tada – vėl į mašinas ir už 8 km pamatėm baltuojant palapines. Tai ir buvo mūsų pirmieji namai. Buvo jau birželis (keliavom daugiau kaip du mėnesius), netoli palapinių ir kalnų pašlaitėse žaliavo maži nuskurdę berželiai.

Susikėlėm į vieną palapinę visi biržiečiai ir dar viena šeima. Pasitęsę kas ką turėjom įsitaisėm ant sukaltų gultų.

Pirmieji "namai"

Prasidėjo mūsų gyvenimas. Buvo surašyti, pristatyti komendantui, o kitą dieną visi jaunesni, kartu ir mes, "siuvėjos", nuvaryti į šachtas. Daug vyrų paliko statyti barakų. Keilioms senyvos moterims teko kelius taisyti. Šachtose vyrus ir stambesnes merginas sugrūdo į vidų, o mes, mokesnės, likusios viršuje plovėme aukšą. Nedaug jo ten buvo, bet darbas gyvuliškas. Vyrų viduje žemės pila į keltą, kuris kelia į viršų ir ten išpila į vagonus. Juos stumia bėgiais ir galiausiai verčia į krūvą, iš kurios kastuvais kasam į lovius... Taip ir ėjo vasaros dienos. Prižiūrėtojas buvo bjaurus, tuoj rėkdavo, jei kas atsisėdavo pailsėti. O vakarais po darbo susėdę už palapinių užtraukdavome dainą, kad net taiga skambėdavo. Niekada

daugiau taip nedainavom kaip pirmą vasarą. Daug buvo mūsų. Vėliau išblaškė į visas puses...

Bet vasara trumpa, atėjo ruduo. Ten jau rugsėjo mėnesį pasninga, vėliausiai – pradžioj spalio, ir tada jau – žiema iki gegužės. Vietovaizdis liūdnas, slegiantis – kalnai, už tų kalnų kiti kalnai ir taip be galo. Kalnai apaugę skurdžiais berželiais, maumedžiukais ir uogienojais. Pradėjo lyti. Mūsų palapinės iš perkelio – perlyja ir varva ant patalų, ant galvų. Grįžus iš darbo išsidžiovinti drabužių nėra kur, tokius pat vėl rytą velkiesi, o dar patalas perdrėkęs... Valgyt virdavom lauke ant akmenų. Kūrendavom skiedrom, likusiom nuo statybos. Išsikepti duonos nebuvo kur. Turėjau daug ruginių miltų atsivežusi, bet jie sudrėko, apkarto. Visas turtas – mano didysis maišas nesugedusių valcuotų miltų, tai mama virdavo skryliukus, taukų turėjom, mėsos išsirūkėm. Kas neturėjo atsivežęs ką valgyti, tai visas maistas buvo kruopų košė ir žuvis, kuri visada dvokė.

Veži, kol krenti

Sulaukėm ir sniego. Darbas dar pasunkėjo. Šiaip ne taip užbaigė vieną baraką ir sukimšo visus tiesiog vieną ant kito – apgyvendino mažučiam kambarėlyje 9 žmones. Vyrų padirbo aukštus gultus, kad po jais sutilptų visi maišai, praeiti liko tik siurutis takelis. Atrodė, dabar jau pradėsime geriau gyventi. Ir tada aš apsigau. Iš paskutinių jėgų nuėjau pas mūsų vadinamąjį daktarą – jis gyveno už 8 km, Leninske. Buvo baisiai žiaurus ir nekentė lietuvių. Pamatęs, kad temperatūra 39 laipsniai, atleido nuo darbo 3 dienoms. Vos parėjau ir kad guliau – tai visam mėnesiui. Po mėnesio nuvežė mane į ligoninę. Ten apžiūrėjo ir liepė vežti į užkrečiamųjų ligų ligoninę, kuri buvo kažkur taigoj. Mūsų vežikas pareiškė, kad jis taip toli nevažiuos, be to, jau naktis. Tai parvežė mane atgal. Greitai nukrito karštis. Išėjau tiesiai į šaltį – į darbą. (Pasirodo, sirgau šiltine, nes vėliau apsirgo dvi mūsų barako mergaitės.) Taigi nuėjau į darbą svyrudama ir gavau vagonus su žemėmis stumti. Jaučiausi kaip vargšas kuinas, kuris įkinkytas į nepavelkamą vežimą veža, kol krenta. Antrąją Kalėdų dieną buvo 62 laipsniai šalčio. Vatinis ir veltiniai sušalo į ragą. Laimė, kad iki darbo buvo visai arti – gal kilometras kelio. Mūsų barakas, pastatytas iš žalių medžių, pradėjo pelyti, rasoti.

Pagaliau – pavasaris! Išdžiūvo mūsų kambariai. Mane perkėlė dirbti į kasamą šachtą. Ten iš pradžių buvo nesunku – darbo nedaug. Dirbau su labai malonia ukrainiete, o ir vyrų buvo draugiški. Su jais dirbo ir vienas lietuvis. Ten dirbdama atsigavau, pramokau kalbos. Tik neilgai ten džiaugiausi. Mus, šeimas, išvežė į Aprelską. Apsigyvenom dviaukščio namo koridoriuje. Mūsų vargšės motinėls valgyti virė kieme. O man kita bėda – darbas toli.

(B.d.)

Pratęskite "Tremtinio" prenumeratą

Primername: paštas prenumeratą priima tik iki 15 d.

Prenumeratos kaina su pašto paslaugomis:

1 mėn. - 4,80 Lt, 3 mėn. - 14,40 Lt, 6 mėn. - 28,80 Lt, metams - 57,60 Lt. Vienas "Tremtinio" egzempliorius kainuoja 1,20 Lt. Indeksas - 0117.

Mūsų adresas: "Tremtinys", Laisvės al. 39, 3000 Kaunas, Lietuva (Lithuania).

Bebaimis Aukštaitijos partizanas

Į laisvės kovą Antanas Kraujelis įsitraukė anksti - baigęs Aluntos progimnaziją. Pradžioje buvo partizanų ryšininkas, vėliau, Rokiškio-Obelių rajonuose sustiprėjus čekistų bei sribų persekiojimams, 1948-aisiais išėjo į M. Urbono-Liepos partizanų būrį. Pasirinko Siaubūno slapyvardį. Ir ne atsitiktinai - buvo drąsus, nevenge pasirodyti pačiose netikėčiausiose vietose pasireikšdamas kaip bebaimis kovotojas. Po dvejų metų, išformavus kuopas, A. Kraujelis tapo Žėručio rajono H. Ruškulio-Liūto būrio kovotoju, rajono štabo nariu. Nuo 1952 m. slapstėsi kartu su V. Petroniu-Nemunu. Tais metais baigėsi aktyvios kovos laikotarpis. Anykščių, Utenos, Molėtų agentai ir sribai sekė A. Kraujelį, bet veltui. Už jo išdavi-

A. Kraujelis su šeima
Nuotrauka iš archyvų

mą siūlė dideles premijas, rengė pasalas, tačiau sučiupti nepavykdavo. Žmonės jį mylėjo ir kaip įmanydami padėjo.

Kai 1954 m. legalizavosi V. Petronis, A. Kraujelis liko

vienas. Slapstydamasis sukūrė šeimą, sutuoktiniams gimė sūnus. 1955-1960 m. slapstėsi Antaninavos kaime, pas Petronius, 1960 m. persikraustė į Utenos r., pas Papiškių kaimo gyventoją A. Pinkevičių. Čia statant namą po krosnimi išsirengė slėptuvę ir apsigyveno joje kartu su žmona bei sūnumi.

1965 m. kovo 17 d. šią sodybą apsupo kariuomenė. Aptikę slėptuvę pradėjo šaudyti. A. Kraujelis dar kurį laiką priešinosi ginklu. Tačiau jėgos buvo nelygios: prieš jį buvo mesta apie 50 karių. Tą lemtinę akimirką Antanas pasakė žmonai: "Aš laisvės nesulauksiu, bet žmonės sulauks". Užlipo ant aukšto ir nusišovė.

Kovo 17-ąją sukako 38 metai nuo šio bebaimio kovotojo mirties, šiemet jis būtų šventęs 75-ąjį savo gimtadienį.

Skelbimai

Kovo 22 d. 11 val. (šeštadienį) Kaune, LPKTS būstinės salėje (Laisvės al. 39, II a.), įvyks LPKTS jaunosios kartos konferencija.

Prašome skyrius atsiųsti savo delegatus.

Kovo 30 d. 11 val. (sekmadienį) Kauno įgulos karininkų ramovės salėje įvyks LLKS Tauro apygardoje gyvenančių Laisvės kovų dalyvių - karių savanorių ir buv. ryšininkų - metinė atskaitinė konferencija.

Visų LLKS narių dalyvavimas privalomas.

Visus mylinčius dainą - moteris, merginas ir vyrus (ypač vyrus) - kviečiame įsitraukti į **Marijampolės tremtinių choro veiklą**. Laukiame Jūsų trečiadieniais 10-14 val., ketvirtadieniais 14-17 val. **Marijampolėje, Gedimino g. 10-2. Tel. (8-343) 52775.**

Buvusiems politiniams kaliniams, tremtiniams ir jų šeimų nariams gydome ir protezuojame dantis su 25 proc. nuolaida. Apžiūra ir konsultacija nemokamai.

Kreiptis: **Kaune, Savanorių pr. 191** (prie "Utenos" stotelės), darbo dienomis nuo 9 iki 19 val.

Tel. (8-37) 330736 (darbo), 793635 (namų).

Atsiliepkite

Prašyčiau atsiliepti pažinėjusius **Reginą NAUJOKAITĘ** iš Šakių r., Jankų valsč., Šunkarių k. Ji buvo ryšininkė Seselė, turėjo įvykdyti labai atsakingą užduotį.

Kalėjo Magadane. Mirė 1970 m. Višakio Rūdoje.

Gal atsilieptų partizanas, kuris ją palaimino į tą lemtinę pavojingą užduotį (dėl Baravyko). Rašyti: **Onai Naujokaitei-Kasparavičienei, Veisiejų g. 26-36, Druskininkai 4690, skambinti tel. (8-313) 53347.**

Aš, Aleksis SAVICKAS, 1941 m. birželio 22-28 dienomis buvau sukilimo dalyvis ir priklausiau dim. kpt. Edvardo Petraičio būriui Kaune. Gal yra žmonių, kurie tarnavo su manimi ir galėtų tai paliudyti.

Prašyčiau rašyti **Aleksiui Savickui, Gerosios vilties g. 20-81, Vilnius 2015. Tel. (8-5) 2138807.**

Mano tėvelis **Juozapas GEDGAUDAS**, g. 1913 m., Šiaulių aps. Šaukėnų mstl. dalyvavo 1941 m. birželio sukilime. Norėčiau, kad atsilieptų ką nors žinantys apie jį ar kartu kovojusieji. Rašykite dukrai **Irenai Zofijai VOVERIENEI, Basanavičiaus g. 18a-29, Šiauliai. Tel. (8-41) 424641.**

ILSĖKITĖS RAMYBĖJE

Eugenija Grigaitienė 1924-2003

Gimė Būdviečio k., Jankų apyl., Šakių aps., ūkininko šeimoje. 1947 03 16 areštuota už antitarybinę veiklą. Kalėjo Marijampolės ir Vilniaus kalėjimuose. Nuteista 7 m. ir išsiųsta į Kazachstaną, Kengyro lagerį. Grįžo 1954 m., ištekėjo, bet anksti liko našlė. Viena užaugino 2 dukras. Dirbo Kazlų Rūdos vaikų darželyje-lopšelyje.

Užjaučiame dukrų šeimas.

LPKTS Kazlų Rūdos skyrius

Kostas Tribaudis 1929-2002

Gimė Alytaus aps., Alovos valsč., Paceionių k., ūkininko šeimoje. 1948 08 03 suimtas ir nuteistas 10 m. kaip neginkluotojo pasipriešinimo dalyvis (partizanų ryšininkas). Kalėjo Krasnojarsko sr. iki 1956 05 15. Tada grįžo į Lietuvą, apsigyveno Vilniuje. Vėliau persikėlė į Alytų.

Palaidotas I Alytaus kapinėse.

Užjaučiame šeimą ir artimuosius.

LPKTS Alytaus skyrius

Leokadija Čerapaitė 1924-2003

Gimė Akmenės r., Žarėnų-Latvelių k. Iš-tremta 1947 m. už ryšį su partizanais ir antikomunistinės literatūros platinimą į Tomsko sr., Timiriazovo miškų ūkį. Ištekėjo, užaugino 2 sūnus.

Palaidota Klaipėdoje, Lėbartų kapinėse.

Užjaučiame brolių, seserį ir artimuosius.

Kazimieras Skebėra 1894-2003

Gimė Ukmergės aps., Musninkų valsč., Kaimynų k., bežemio pusininko šeimoje. Pie-menavo, bernavo, buvo kalvis, batsiuvys, šikšnius, mokinys, mokytojas, studentas ir lektorius, gatvių grindikas, akmenų tašytojas, Nepriklausomybės kovų savanoris, sukilėlis. Grįžęs iš lagerių ir tremties K. Skebėra ilgai gyveno Širvintų r., Bagdyšių k. 1988 m. gautą katargininko kompensaciją - 30000 rublių pakuokoje VDU - savajai Alma Mater. 1990 m. išleista K. Skebėros knyga "Reikėjo mūsų kančių", o 1998 m. - "Prisimenu, ir amžininkai pasakojo". Visą gyvenimą K. Skebėra rinko medžiagą apie garsųjį 1435 m. Pabaisko mūšį prie Žirnų ežero, šaulius, piliakalnius. Lietuvos Vyriausybė prieš keletą metų skyrė jam I laipsnio valstybinę pensiją.

Danutė Žilaitytė-Kostina 1930-2003

Gimė Pilypų k., Šakių r., Lietuvos savanorio šeimoje. Šeimoje augo 4 dukros ir sūnus. Nuo 1934 m. šeima apsigyveno Lapiškių k., Raseinių r. (dabar Jurbarko r.). Mokėsi Vadžgirio prad. mokykloje. 1948 01 03 šeima ištremita į Tomsko sr., Teguldeto r., Tai-gos gyv. 1958 m. nuvažiavo pas išėjusį iš Dolenkos lagerių ir gyvenantį tremtyje tėvą. Į Lietuvą grįžo 1998 m.

Palaidota Vadžgirio kapinėse.

LPKTS Jurbarko skyrius

Monika Stankaitė 1906-2003

Gimė Žalimarių k., Kretingos r. Buvo partizanė. 1947 m. suimta, nuteista 10 m. Kalėjo Mordovijos lageriuose. 1957 m. ištremita į Podaibinską r. Į Lietuvą grįžo 1959 m. Gyveno Kretingoje, dirbo siuvėja.

Nuoširdžiai užjaučiame gimines ir artimuosius.

LPKTS Kretingos skyrius

